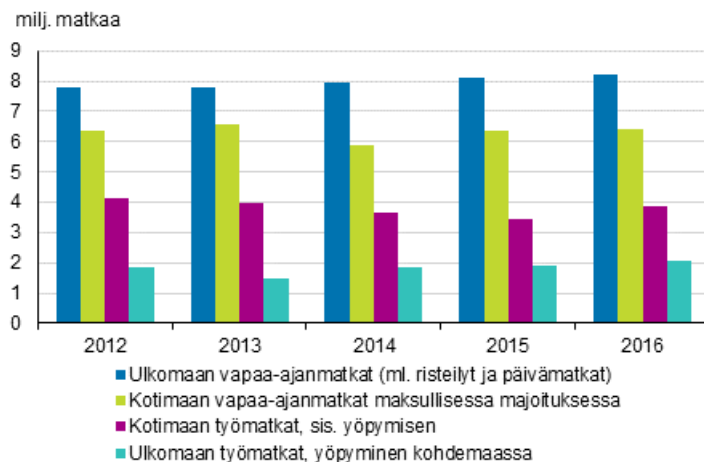

Suomalaisten matkailu 2016

Suomalaisten matkailu Ruotsiin ja Espanjaan kasvoi vuonna 2016

Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan suomalaiset tekivät vuonna 2016 ulkomaille runsaat 8 miljoonaa erilaista vapaa-ajanmatkaa. Pohjoismaihin, Itä-Eurooppaan ja Amerikan mantereelle suuntautuneet matkat lisäsivät suosiotaan. Länsi-Eurooppa ja Aasia menettivät suosiotaan suomalaismatkailijoiden keskuudessa. Etelä-Euroopan maista läntisen Välimeren maat kasvattivat ja itäisen Välimeren maat menettivät suosiotaan. Kotimaassa vapaa-ajanmatkoja tehtiin 26 miljoonaa. Sekä työmatkailu kotimaassa että ulkomaille lisääntyi edellisvuodesta.

Suomalaisten matkailu 2012–2016 (pl. kotimaan vapaa-ajan ilmaismajoitusmatkat)

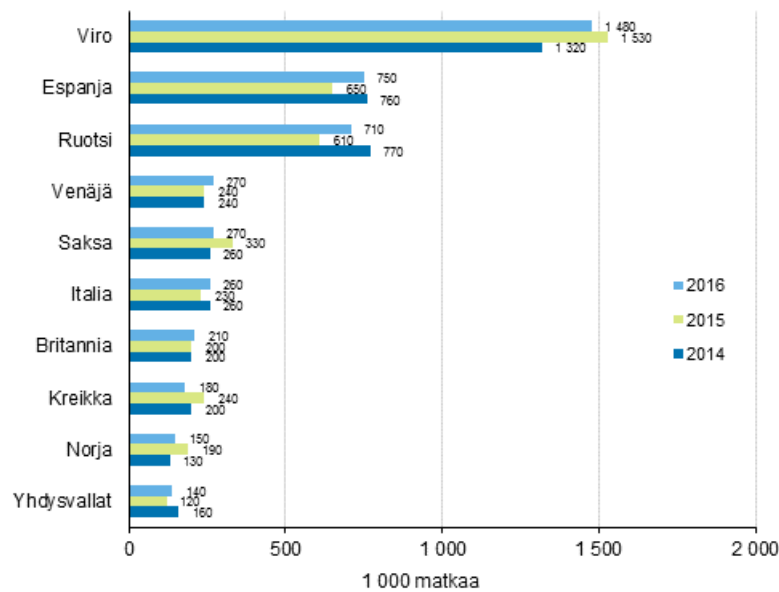
Suomalaisten vapaa-ajanmatkailu ulkomaille vuonna 2016 pysyi samalla tasolla kuin vuonna 2015. Viroon tehtiin vuonna 2016 hieman edellisvuotta vähemmän matkoja, mutta se säilytti vankkumattoman ykkösasemansa suomalaisten vapaa-ajan matkakohteena. Yönyliristeilyt Viroon lisääntyivät, mutta päivärasteilyt vähenivät.

Vapaa-ajanmatkat Ruotsiin lisääntyivät edellisvuodesta. Myös matkat Venäjälle lisääntyivät parin vuoden notkahduksen jälkeen.

Perinteisistä suosikeista Saksa ja Ranska menettivät suosiotaan, kun taas matkat Italiaan, Manner-Espanjaan ja Kanariansaarille lisääntyivät.

Eurooppaa etäemmäksi tehtyjen matkojen määrä lisääntyi Amerikan mantereelle. Yhdysvaltoihin näistä matkoista suuntautui 70 prosenttia. Aasia sen sijaan menetti suosiotaan suomalaisten vapaa-ajanmatkakohteena.

Suomalaisten suosituimmat kohteet yöpymisen kohdemaassa sisältäneillä vapaa-ajanmatkoilla 2016, 2015 ja 2014

Kotimaassa maksullisen majoituksen sisältäneiden matkojen määrä pysyi samalla tasolla kuin edellisvuonna. Matkat, jotka kestivät vähintään 4 yötä, sen sijaan lisääntyivät edellisvuodesta. Kesäkuukaudet olivat odotetusti suosituin aika matkustaa kotimaassa.

Joka viides maksullisen majoituksen sisältäneistä matkoista suuntautui Uudellemaalle. Seuravaksi suosituimmat maakunnat olivat Pirkanmaa, Pohjois-Pohjanmaa ja Lappi. Suosituimmat kaupungit olivat Helsinki, Tampere ja Turku.

Edellisvuoteen verrattuna hotelleissa ja vuokramökeissä vietetyt yöt pysyivät suunnilleen samalla tasolla.

Myös ilmaismajoitusmatkojen suosituin kohde oli Uusimaa. Seuraavaksi suosituimpia ilmaismajoitusmatkojen kohteita olivat Pirkanmaa, Pohjois-Pohjanmaa ja Varsinais-Suomi.

Työmatkojen määrä sekä kotimaassa että ulkomaille kasvoi edellisvuodesta.

Keskivertosuomalaisen lomamatkat vuonna 2016:

- 1,4 maksullisen majoituksen kotimaanmatkaa,
- 1,4 ulkomaanmatkaa, joka sisälsi yöpymisen kohdemaassa,
- 0,5 ulkomaan päivämatkaa tai risteilyä lähialueille.

Tiedonkeruu

Matkoja koskevat tiedot on saatu Tilastokeskuksen kuukausittaisesta Suomalaisten matkailu-otostutkimuksesta. Matkamääriä varten haastateltiin 14 620 iältään 15–84-vuotiasta Suomessa vakituisesti asuvaa henkilöä.

Vuoden aikana matkustaneiden henkilöiden määrät saatiin joulukuun matkailua koskevan haastattelun yhteydessä tehdyllä lisäkyselyllä. Vuositutkimuksen 2016 tiedot perustuvat 1 212 haastatteluun.

Lisää taulukoita Px-Web-tietokannassa osoitteessa

http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_lii_smat/?tablelist=true

Sisällys

1. Ulkomaanmatkailu.....	6
1.1. Viro ja Ruotsi jatkavat suomalaisten suosikkeina.....	6
1.2. Keski-Euroopassa matkailun suunta oli lännestä itään.....	6
1.3. Laivalla ulkomaanmatkalle.....	7
1.4. Ulkomaan työmatkojen määrä kasvoi edellisvuodesta	7
2. Kotimaanmatkailu.....	8
2.1. Kotimaan vapaa-ajanmatkailu maksullisessa majoituksessa pysyi edellisvuoden tasolla.....	8
2.2. Ilmaismajoitusmatkoille suuriin kaupunkeihin.....	8
2.3. Kotimaan työmatkat lisääntyivät.....	9
3. Matkojen varaukset.....	10
3.1. Vapaa-ajanmatkojen majoitus ja matkaliput varataan pääosin internetissä.....	10
3.2. Vapaa-ajan matkoista lähes kolmannes pakettimatkoja.....	10
4. Matkojen määrät muuttuneet paljon kymmenessä vuodessa.....	11
5. Suomalaisista 91 prosenttia teki ainakin yhden vapaa-ajanmatkan vuonna 2016.....	13

Taulukot

Taulukko 1. Yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin ja iän mukaan vuosina 2006 ja 2016 sekä niiden muutos.....

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.1 Yöpymisen sisältäneet matkat 2012-2016.....	14
Liitetaulukko 1.2 15–84-vuotiaan väestön matkat kolmannesvuosittain 2016 sekä vuositason muutos.....	15
Liitetaulukko 2. Vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin sukupuolen, iän ja asuinalueen mukaan vuonna 2016.....	16
Liitetaulukko 3. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat päättymiskuukauden mukaan vuonna 2016.....	16
Liitetaulukko 4.1 Ulkomaan vapaa-ajanmatkojen (yöpyminen kohdemaassa) suosituimmat kohdemaat vuonna 2016.....	17
Liitetaulukko 4.2. Lentäen tehdyt matkat kohdemaittain eri tilastojen mukaan vuonna 2016.....	18
Liitetaulukko 5. Ulkomaanmatkat syyn ja kohteen mukaan vuonna 2016 ja niiden muutos.....	20
Liitetaulukko 6. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat lähialueille vuonna 2016 ja niiden muutos.....	21
Liitetaulukko 7. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) majoitusmuodon, kulkuvälineen ja matkan järjestämisen mukaan vuonna 2016.....	21
Liitetaulukko 8. Kotimaan vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin päättymiskuukauden mukaan vuonna 2016.....	22
Liitetaulukko 9. Kotimaan vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin kohdemaakunnan mukaan vuonna 2016.....	23
Liitetaulukko 10. Kotimaan vapaa-ajanmatkat suosituimmat kohdekunnat matkatyypeittäin vuonna 2016.....	24
Liitetaulukko 11. Kotimaan vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin kulkuvälineen mukaan vuonna 2016.....	25
Liitetaulukko 12. Kotimaan maksullisen majoituksen vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain 2012-2016.....	25
Liitetaulukko 13. Yöpymiset vapaa-ajanmatkoilla majoitusmuodoittain vuonna 2016 ja niiden muutos.....	26
Liitetaulukko 14. Työ- ja kokousmatkat kotimaassa ja ulkomaille päättymiskuukauden mukaan vuonna 2016.....	26
Liitetaulukko 15. Ulkomaan työ- ja kokousmatkat kohdemaan mukaan vuonna 2016.....	27
Liitetaulukko 16. Kulkuneuvon varaukset internetissä vuonna 2016.....	28
Liitetaulukko 17. Maksullisen majoituksen varaaminen internetissä vuonna 2016.....	28
Liitetaulukko 18. Yöpymisen sisältäneitä matkoja tehneet 15–84-vuotiaat matkaryhmittäin vuonna 2016	28

Kuviot

Laivalla tehtyjen vapaa-ajan ulkomaanmatkojen määrä kuukausittain 2016.....7

Laatuseloste: Suomalaisten matkailu 2016.....30

1. Ulkomaanmatkailu

1.1. Viro ja Ruotsi jatkavat suomalaisten suosikkeina

Vuonna 2016 suomalaiset tekivät ulkomaille 8,2 miljoonaa vapaa-ajanmatkaa. Yöpymisen kohdemaassa sisältäneitä matkoja tehtiin 6,1 miljoonaa. Vähintään 4 yötä kohdemaassa vietettyjä matkoja näistä oli 3,6 miljoonaa ja lyhyitä 1-3 yötä kohdemaassa vietettyjä matkoja 2,5 miljoonaa. Yöpymisen laivalla sisältäneitä risteilyjä tehtiin runsaat 1,1 miljoonaa. Ulkomaan päivämatoja tehtiin hieman vajaa miljoona. Näistä päiväristeilyjä Viroon oli runsas puoli miljoonaa ja Ruotsiin 0,1 miljoonaa.

Vuonna 2016 Viroon tehtiin 2,4 miljoonaa vapaa-ajanmatkaa, mikä on 29 prosenttia kaikista vapaa-ajanmatkoista. Viroon matkattiin mieluiten heinäkuussa, jolloin vapaa-ajanmatkojen määrä etelänaapuriiimme nousi lähes 300 000:n. Myös touko- ja elokuu olivat suosittuja matkustusaikoja.

Suomalaisten suosikkimatkakohteista lähialueilla toisena oli Ruotsi 1,7 miljoonalla vapaa-ajanmatkallaan. Ruotsiin matkattiin myös mieluiten heinäkuussa. Elo- ja marraskuu olivat toiseksi suosituimpia matkustuskuukausia. Ruotsi on maa, jonne matkustetaan lomamatkojen lisäksi myös tapaamaan sukulaisia ja ystäviä. Vuonna 2016 tämän tyyppiset matkat kattoivat Ruotsiin suuntautuneista vapaa-ajanmatkoista 18 prosenttia.

Vuonna 2016 Pohjoismaista myös Tanskaan matkasi yhä useampi suomalainen. Norja menetti hieman suosiotaan edellisvuodesta.

Venäjälle matkailun osalta tapahtui muutos vuonna 2014, kun matkojen määrät itänaapuriiimme vähenivät huomattavasti. Vuonna 2016 matkailu kuitenkin elpyi jälleen, vaikka matkojen määrät eivät vielä saavuttaneetkaan vuoden 2013 tasoa. Venäjälle vuonna 2016 tehdyistä vapaa-ajanmatkoista 23 prosenttia oli matkoja, joiden tarkoituksena oli tavata sukulaisia ja ystäviä.

Katso liitetaulukot 1.2, 4.1, 5 ja 6

1.2. Keski-Euroopassa matkailun suunta oli lännestä itään

Suomalaisten ovat matkanneet Keski-Eurooppaan yleensä vuosi vuodelta enemmän. Vuonna 2016 suosikit Saksa ja Ranska kuitenkin menettivät suomalaismatkailijoita. Iso-Britanniaan matkojen määrä lisääntyi hieman. Itäisessä Euroopassa sekä Tšekki että Puola jatkoivat jo edellisvuonna alkanutta suosiotaan suomalaisten matkakohteina.

Euroopan puoleiselle Välimerelle tehtiin yhteensä 1,1 miljoonaa vapaa-ajanmatkaa vuonna 2016. Välimeren pohjoispuolen valtioissa suomalaismatkailijoiden suunta oli selvä. Edelliseen vuoteen verrattuna suomalaiset suuntasivat Välimeren itäosista läntisille rannoille. Suomalaisten kesäsuosikit Kreikka ja Turkki menettivät molemmat matkailijoitaan. Turkissa matkojen määrä väheni noin puoleen edellisvuodesta.

Espanja on suomalaisten pitkäaikainen suosikki ja ollut kolmanneksi suosituin vapaa-ajanmatkakohde jo vuosikausia. Eikä matkailuvuosi 2016 ollut poikkeus. Matkat sekä Manner-Espanjaan, Baleaarien saarille ja Kanariansaarille lisääntyivät edellisvuodesta.

Kanariansaarille matkataan pääosin talvikaudella, mutta Manner-Espanja vetää suomalaisia puoleensa ympäri vuoden. Sekä Kanariansaarille ja Manner-Espanjaan tehtiin pitkään suunnilleen sama määrä matkoja vuodessa, mutta vuodesta 2012 lähtien Manner-Espanjaan on tehty vuosittain enemmän matkoja kuin Kanariansaarille.

Toinen Välimeren pohjoispuolen suosikkivaltioista oli Italia. Italia ja Manner-Espanja kattoivat runsaat 60 prosenttia Välimerelle suuntautuneista 1,1 miljoonasta vapaa-ajanmatkasta.

Amerikan manner lisäsi suosiotaan vuonna 2016 ja siellä erityisesti Yhdysvallat, jonne suuntautui lähes 70 prosenttia valtameren taakse ulottuneista matkoista. Aasia sen sijaan oli laskevassa suosiossa. Aasian perinteisen suosikkimaan, Thaimaan matkojen määrä kuitenkin lisääntyi.

Katso liitetaulukot 4.1 ja 5

1.3. Laivalla ulkomaanmatkalle

Laivalla tehtiin viime vuonna 3,7 miljoonaa erilaista vapaa-ajanmatkaa ulkomaille, eli suunnilleen saman verran, kuin vuotta aiemmin. Kaikista ulkomaan vapaa-ajanmatkoista laivalla tehtiin 45 prosenttia. Laivalla tehdyistä matkoista 99 prosenttia suuntautui Viroon tai Ruotsiin.

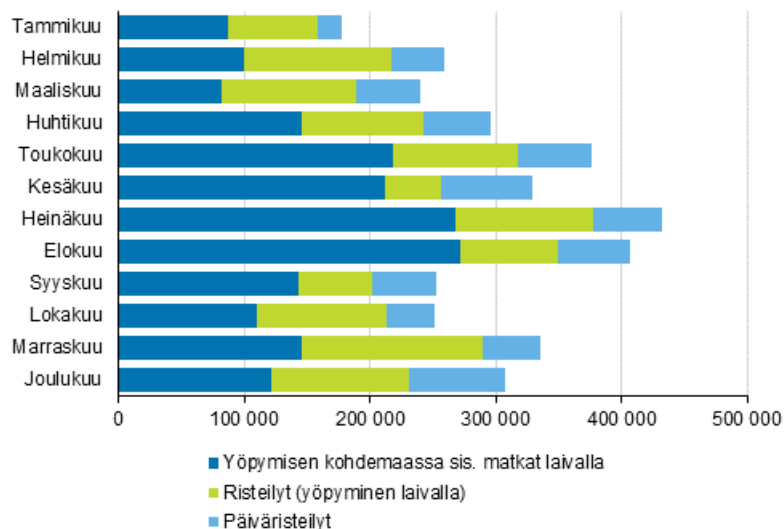
Vuonna 2016 tehtiin 1,9 miljoonaa sellaista yöpymisen kohdemaassa sisältänyttä matkaa, joilla määränpäämaahan matkattiin laivalla. Edellisvuoteen verrattuna näiden matkojen määrä lisääntyi hieman. Yönyliristeilyjä tehtiin 1,1 miljoonaa ja päiväristeilyjä 0,6 miljoonaa.

Viroon suuntautuneista vapaa-ajanmatkoista 99 prosenttia tehtiin laivalla. Ruotsiin tehdyistä vapaa-ajanmatkoista 74 prosenttia tehtiin laivalla, 10 prosenttia lentäen ja 16 prosenttia henkilöautolla.

Yönyliristeilylle suomalaiset lähtivät mieluiten marraskuussa ja päiväristeilylle joulukuussa. Kun kohdemaassa yövyttiin yksi tai useampi yö, matkaan lähdettiin mieluiten heinä-elokuussa.

Oma auto oli laivalla mukana Viroon matkatessa lähes joka kolmannella ja Ruotsiin matkatessa joka viidennellä. Matkaseurueen bussilla Virossa matkattiin joka yhdeksännellä matkalla.

Laivalla tehtyjen vapaa-ajan ulkomaanmatkojen määrä kuukausittain 2016

1.4. Ulkomaan työmatkojen määrä kasvoi edellisvuodesta

Vuonna 2016 ulkomaille tehtiin 1,8 miljoonaa sellaista työ- ja kokousmatkaa, jonka aikana yövyttiin kohdemaassa. Yöpymisen kohdemaassa sisältäneitä työmatkoja tehtiin eniten Ruotsiin, Viroon ja Saksaan. Ruotsiin tehtiin 340 000 työmatkaa, Viroon 250 000 ja Saksaan 200 000 työmatkaa.

Työhön liittyviä ulkomaan päivämatkoja tehtiin vuoden 2016 aikana 180 000. Ulkomaille tehtiin myös 100 000 työhön liittyvää risteilyä.

Katso liitetaulukot 5 ja 15

2. Kotimaanmatkailu

2.1. Kotimaan vapaa-ajanmatkailu maksullisessa majoituksessa pysyi edellisvuoden tasolla

Vuonna 2016 kotimaassa tehtiin noin 6,4 miljoonaa sellaista vapaa-ajanmatkaa, joiden aikana käytettiin ainakin kerran maksullista majoituspalvelua, kuten hotelleja, vuokrattua mökkiä tai leirintäaluetta. Määrä pysyi samalla tasolla kuin vuotta aiemmin.

Ikäryhmittäin tarkasteltuna eläkeikäiset suomalaiset lisäsivät matkailuaan kotimaan hotelleissa ja vuokramökeillä. Alle 35-vuotiaiden keskuudessa kotimaanmatkojen suosio väheni edellisvuodesta.

Suomalaisten suosikkimatkohteet kotimaassa olivat Uusimaa, Pirkanmaa ja Pohjois-Pohjanmaa. Uudellemaalle suuntautui lähes 1,2 miljoonaa matkaa eli 18 prosenttia kaikista maksullisen majoituksen matkoista. Pirkanmaalle matkoista suuntautui 10 prosenttia ja Pohjois-Pohjanmaalle 9 prosenttia.

Lappiin tehtiin vuonna 2016 vapaa-ajanmatkoja kuten vuotta aiemmin. Lappi houkutti matkailijoita ympäri vuoden, mutta mieluiten Lappiin matkattiin maalisi- ja huhtikuuisille kevähangille ja syyskuun ruska-aikaan. Muualle Suomeen matkatessa kesäkuukaudet olivat suosituin aika. Kaikista kotimaahan suuntautuneista maksullisen majoituksen matkoista tehtiin heinäkuussa 18 prosenttia.

Suomen suuret kaupungit kiinnostivat kotimaanmatkailijoita, sillä Uudellemaalle suuntautuneista matkoista kolme neljästä tehtiin Helsinkiin. Pirkanmaalle tehdyistä matkoista neljä viidestä tehtiin Tampereelle ja Varsinais-Suomeen suuntautuneista lähes kaksi kolmesta Turkuun.

Kotimaassa matkattiin yleensä henkilöautolla, sillä lähes 80 prosenttia matkoista taitettiin henkilöauton kyydissä. Bussilla matkaaminen väheni edellisvuodesta, mutta junan tai lentokoneen kyytiin astui edellisvuotta useampi kotimaanmatkaaja.

Kotimaan maksullisen majoituksen vapaa-ajanmatkoilla yövyttiin yhteensä 15,5 miljoonaa kertaa, mikä oli hieman enemmän kuin vuonna 2015. Yöpymisistä 66 prosenttia oli hotelli-, lomakylä- ja leirintäaluetmatkoilta ja 34 prosenttia vuokramökkimatkoilta.

Katso liitetaulukot 1.2, 8, 9, 11, 12 ja 13

2.2. Ilmaismajoitusmatkoille suuriin kaupunkeihin

Kotimaassa tehtiin runsaat 19 miljoonaa yli yön kestänyttä vapaa-ajan ilmaismajoitusmatkaa eli matkaa omalle mökille tai vierailumatkaa sukulaisten tai tuttavien luo. Näiden ilmaismajoitusmatkojen määrä pysyi samalla tasolla edellisvuoteen verrattuna.

Ilmaismajoitusmatkoista kolme miljoonaa suuntautui Uudellemaalle ja näistä matkoista 45 prosenttia Helsinkiin. Pirkanmaalle suuntautui kaksi miljoonaa ilmaismajoitusmatkaa ja näistä 47 prosenttia Tampereelle. Varsinais-Suomeen matkoja tehtiin 1,5 miljoonaa ja näistä 44 prosenttia Turkuun. Pohjois-Pohjanmaalle ilmaismajoitusmatkoja tehtiin 1,8 miljoonaa.

Ilmaismajoitusmatkojenkin sesonkiaikaa olivat kesäkuukaudet, sillä runsas kolmannes vuoden 2016 ilmaismajoitusmatkoista tehtiin kesä-elokuun aikana.

Katso liitetaulukot 8, 9 ja 10

2.3. Kotimaan työmatkat lisääntyivät

Vuonna 2016 kotimaassa tehtiin 3,9 miljoonaa yöpymisen sisältänyttä työmatkaa. Kotimaan työmatkoja tehtiin enemmän kuin vuonna 2015.

Kotimaan työmatkat olivat pääosin hyvin lyhyitä. Matkoista 55 prosenttia kesti vain yhden yön ja 34 prosenttia kahdesta kolmeen yötä.

Kotimaan työmatkat tehtiin useimmiten omalla autolla, sillä 64 prosenttia matkoista taittui henkilöauton ratissa. Junaan hyppäsi 22 prosenttia työmatkalaisista ja 10 prosenttia matkusti lentokoneella.

Katso liitetaulukot 1.2, 14 ja 16

3. Matkojen varaukset

3.1. Vapaa-ajanmatkojen majoitus ja matkaliput varataan pääosin internetissä

Vapaa-ajanmatkalla käytettävän majoituksen ja matkustusvälineen varaamisessa internetin käyttö on vakiinnuttanut paikkansa jo vuosia sitten. Matkalipun tai majoituksen vuonna 2016 etukäteen varanneista suurin osa oli tehnyt varauksen internetin kautta.

Kotimaan maksullisen majoituksen sisältäneillä matkoilla 68 prosenttia majoituksista varattiin internetin kautta. Kotimaan lentomatkoilijoista 97 prosenttia varasi matkalipun internetissä ja junalla kulkeneistakin 90 prosenttia.

Ulkomaan vapaa-ajanmatkojen majoituksen varasi internetissä 85 prosenttia. Ulkomaan vapaa-ajanmatkalle lentäen matkustaneista 93 prosenttia varasi lippunsa internetin kautta. Laivamatkojen osalta vastaava luku oli 76 prosenttia.

Risteilymatkan, jossa yövytään vain laivalla, varasi internetissä etukäteen 75 prosenttia.

Katso liitetaulukot 16 ja 17

3.2. Vapaa-ajan matkoista lähes kolmannes pakettimatkoja

Vaikka omatoimimatkailu on internetaikakaudella helpottunut huomattavasti, ei pakettimatkojen tekeminen ole siirtynyt historiaan. Sellaisista ulkomaan vapaa-ajan matkoista, jotka sisälsivät ainakin yhden yöpymisen kohdemaassa, 29 prosenttia oli pakettimatkoja. Vuonna 2016 ulkomaille tehtiin 1,7 miljoonaa pakettimatkaa, joka on hieman vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Suosituimmat pakettimatkohteet vuonna 2016 olivat Kreikka, Kanariansaaret ja Turkki. Kreikkaan tehdyistä matkoista valmismatkoja oli 78 prosenttia ja Turkkiin tehdyistä 74 prosenttia. Myös Kanariansaarille matkustaessa suositaan pakettimatkoja, sillä Kanarialle suuntautuneista matkoista 74 prosenttia oli valmismatkoja. Kun matka suuntautui Manner-Espanjaan tai Baleaarien saarille, matkoista oli pakettimatkoja vain 18 prosenttia.

Viroon suuntautuneista 1,5 miljoonasta yöpymisen kohdemaassa sisältäneistä vapaa-ajanmatkoista 40 prosenttia oli pakettimatkoja.

Pakettimatkojen suosio on selkeästi verrannollinen matkaajan iän kanssa. 25–44-vuotiailla yöpymisen kohdemaassa sisältäneistä matkoista pakettimatkoja oli 19 prosenttia, 45–64-vuotiailla pakettimatkoja oli 34 prosenttia ja 65–84-vuotiailla pakettimatkoja oli 45 prosenttia.

Kotimaassa pakettimatkailu ei ole niin suosittua, kuin ulkomaille matkustettaessa. Kotimaan maksullisen majoituksen sisältäneistä 6,4 miljoonasta matkasta vain 3 prosenttia oli valmiita pakettimatkoja. Uudellemaalle ja Lappiin tehdyistä matkoista 12 prosenttia oli pakettimatkoja. Pirkanmaalle tehdyistä matkoista pakettimatkoja oli 7 prosenttia.

Pakettimatkan hintaan sisältyy ainakin matkat ja majoitus. Lisänä voi olla aterioita, pääsylippuja, retkiä, ohjelmalveluja, hoitoja yms.

Katso liitetaulukot 4.2 ja 7

4. Matkojen määrät muuttuneet paljon kymmenessä vuodessa

Vuonna 2006 15–74-vuotiaat suomalaiset tekivät 4,9 miljoonaa kotimaan vapaa-ajanmatkaa maksullisessa majoituksessa ja vuosikymmen myöhemmin, vuonna 2016 ollessaan kymmenen vuotta vanhempia, 25–84-vuotiaiden vastaava matkamäärä oli 5,6 miljoonaa. Kymmenessä vuodessa matkojen määrä on lisääntynyt 16 prosenttia.

Yöpymisen kohdemaassa sisältäviä ulkomaanmatkoja 15–74-vuotiaat suomalaiset tekivät vuosikymmen sitten 3,1 miljoonaa. Vuonna 2016 25–84-vuotiaiden vastaava matkamäärä oli lähes 5,4 miljoonaa. Kymmenessä vuodessa ulkomaanmatkojen määrä on lisääntynyt 70 prosenttia.

Sen sijaan kotimaan ilmaismajoitusmatkat ja yönyliristeilyt Ruotsiin tai Viroon ovat kymmenessä vuodessa menettäneet suosiotaan.

Erot vuosikymmenen takaiseen tilanteeseen vain korostuvat, kun tarkastellaan matkamääriä ikäryhmittäin. Vuonna 2006 ikäryhmään 15–34 kuuluneet olivat viime vuonna 25–44-vuotiaita. Näissä ikäryhmissä maksullisen majoituksen sisältäneet matkat sekä kotimaassa että ulkomaille ovat lisääntyneet erittäin runsaasti.

He, jotka olivat vuosikymmen sitten 55–64-vuotiaita, saavuttivat eläkeiän vuoteen 2016 mennessä. Tämä ikäryhmä lisäsi yöpymisen kohdemaassa sisältänyttä ulkomaanmatkailuaan runsaan viidenneksen. Kotimaanmatkailu maksullisessa majoituksessa väheni tässä ikäryhmässä vuosikymmenessä 6 prosenttia. Kaikkein vanhimpaan ikäryhmään kuuluneet ovat kymmenessä vuodessa vähentäneet kaikkea vapaa-ajanmatkailuaan.

Taulukko 1. Yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin ja iän mukaan vuosina 2006 ja 2016 sekä niiden muutos

Ikäryhmä	Kotimaanmatkat		Ulkomaanmatkat	
	Maksullinen majoitus	Ilmaismajoitus	Yöpyminen kohdemaassa	Risteily, yöpyminen vain laivalla
Ikäryhmä 2006	Matkat vuonna 2006			
15 - 24	630 000	4 400 000	390 000	230 000
25 - 34	770 000	4 120 000	550 000	210 000
35 - 44	1 250 000	3 530 000	580 000	270 000
45 - 54	1 080 000	3 350 000	650 000	300 000
55 - 64	780 000	3 160 000	650 000	270 000
65 - 74	350 000	1 610 000	340 000	200 000
15 - 74 matkoja yhteensä	4 870 000	20 170 000	3 150 000	1 470 000
Ikäryhmä 2016	Matkat vuonna 2016			
25 - 34	950 000	4 190 000	1 050 000	150 000
35 - 44	1 290 000	2 890 000	1 060 000	190 000
45 - 54	1 290 000	2 640 000	1 120 000	160 000
55 - 64	1 140 000	2 740 000	1 130 000	200 000
65 - 74	730 000	2 490 000	790 000	190 000
75 - 84	220 000	710 000	200 000	..
25 - 84 matkoja yhteensä	5 630 000	15 660 000	5 360 000	970 000
Ikäryhmä 2016	Muutos (2006/2016), %			
25 - 34	51	-5	168	-35
35 - 44	67	-30	94	-6
45 - 54	3	-25	96	-40
55 - 64	5	-18	74	-33
65 - 74	-6	-21	22	-31
75 - 84	-36	-56	-39	..
25 - 84 yhteensä	16	-22	70	-34

5. Suomalaisista 91 prosenttia teki ainakin yhden vapaa-ajanmatkan vuonna 2016

Vuoden 2016 aikana 4,1 miljoonaa eli 91 prosenttia 15–84-vuotiaista suomalaisista teki ainakin yhden sellaisen vapaa-ajanmatkan, joka sisälsi yöpymisen. Mukaan on laskettu kaikki koti- ja ulkomaan vapaa-ajanmatkat, myös mökki- ja vierailumatkat.

Pääkaupunkiseudulla asuvista 95 prosenttia teki jonkin yöpymisen sisältäneen vapaa-ajanmatkan. Myös koulutusaste vaikutti matkailuaktiivisuuteen, sillä korkea-asteen koulutuksen saaneista 98 prosenttia teki yli yön kestäneen vapaa-ajanmatkan. Ikäryhmittäin tarkasteltuna innokkaimmin matkailivat alle 45-vuotiaat, sillä heistä 97 prosenttia teki jonkin yöpymisen sisältäneen vapaa-ajanmatkan. Yhdeksän prosenttia väestöstä ei tehnyt vuoden 2016 aikana yhtään yöpymisen sisältänyttä vapaa-ajanmatkaa tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolelle.

Vuonna 2016 ainakin yhden kotimaan vapaa-ajanmatkan maksullisessa majoituksessa teki noin 2,2 miljoonaa 15–84-vuotiaista suomalaista. Tämä on 51 prosenttia kaikista 15–84-vuotiaista. Suunnilleen saman verran, eli 52 prosenttia kaikista ikäryhmään kuuluvista, teki vähintään yhden sellaisen ulkomaan vapaa-ajanmatkan, jonka aikana yövyttiin kohdemaassa.

Hieman vähemmän kuin joka neljäs 15–84-vuotiaista suomalaisista, eli miljoona henkilöä, teki yöpymisen sisältäneen työmatkan kotimaassa tai sellaisen ulkomaan työmatkan, jonka aikana yövyttiin kohdemaassa.

Tutkimuksessa kysyttiin myös syytä matkustamattomuuteen. Matkustamattomista suomalaisista kolmannes kertoi syyksi haluttomuuden matkustaa, runsas neljännes sanoi terveydellisen syyn estävän matkustamisen ja 14 prosenttia ei matkustanut taloudellisista syistä johtuen. Tutkimukseen vastanneilla taloudellinen tilanne lomamatkoista luopumisen syynä on pysynyt lähes samana viimeisenä neljänä vuonna.

Katso liitetaulukko 18

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.1 Yöpymisen sisältäneet matkat 2012-2016

Matkatyyppi				2012	2013	2014	2015	2016	
				1 000 matkaa					
Matkoja yhteensä				39 970	39 040	37 570	38 060	38 910	
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä	Yhteensä	26 770	26 530	25 210	25 720	25 930	
			1-3 yötä	21 480	21 220	20 070	20 500	20 640	
			Vähintään 4 yötä	5 290	5 310	5 140	5 220	5 290	
		Maksullinen majoitus ¹⁾	Yhteensä	6 380	6 550	5 890	6 370	6 420	
			1-3 yötä	5 060	5 180	4 690	5 100	5 090	
			Vähintään 4 yötä	1 320	1 370	1 200	1 270	1 330	
		Ilmaismajoitus	Yhteensä	20 390	19 970	19 320	19 350	19 510	
			1-3 yötä	16 420	16 040	15 380	15 400	15 550	
			Vähintään 4 yötä	3 970	3 930	3 940	3 950	3 960	
	Ulkomaa	Yhteensä	Yhteensä	7 100	6 990	7 030	7 250	7 240	
			1-3 yötä	3 580	3 600	3 430	3 600	3 610	
			Vähintään 4 yötä	3 530	3 390	3 600	3 650	3 620	
		Yöpyminen kohdemaassa	Yhteensä	5 840	5 720	5 880	6 160	6 100	
			1-3 yötä	2 320	2 340	2 280	2 510	2 490	
			Vähintään 4 yötä	3 530	3 390	3 600	3 650	3 620	
Risteily		Yhteensä	1 270	1 270	1 150	1 090	1 140		
Työ		Kotimaa	Yhteensä	Yhteensä	4 140	3 950	3 640	3 440	3 860
				1-3 yötä	3 770	3 690	3 330	3 140	3 440
	Vähintään 4 yötä			380	260	300	290	420	
	Ulkomaa	Yhteensä	Yhteensä	1 950	1 580	1 700	1 660	1 890	
			1-3 yötä	1 350	1 090	1 220	1 100	1 270	
			Vähintään 4 yötä	600	480	480	560	620	

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen. Pyörästysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Ilmaismajoituksissa mukana myös matkat, joilla yövyttiin loma-osakkeessa (timeshare).

Liitetaulukko 1.2 15–84-vuotiaan väestön matkat kolmannesvuosittain 2016 sekä vuositason muutos

Matkatyyppi				Matkan päättymiskolmannes			Yhteensä	Vuosimuutos (2015/2016)
				Tammi-Huhtikuu	Touko-Elokuu	Syys-Joulukuu		
				1 000 matkaa				
Matkoja yhteensä				11 100	16 190	12 790	40 070	4
Vapaa- aika	Kotimaa	Yhteensä	Yhteensä	6 850	11 300	7 780	25 930	1
			1-3 yötä	5 520	8 670	6 450	20 640	1
			Vähintään 4 yötä	1 330	2 630	1 330	5 290	1
		Maksullinen majoitus ¹⁾	Yhteensä	1 770	2 900	1 750	6 420	1
			1-3 yötä	1 340	2 270	1 480	5 090	0
			Vähintään 4 yötä	430	630	270	1 330	4
		Ilmaismajoitus	Yhteensä	5 080	8 400	6 030	19 510	1
			1-3 yötä	4 180	6 400	4 970	15 550	1
			Vähintään 4 yötä	900	2 000	1 060	3 960	0
	Ulkomaa	Yhteensä	Yhteensä	2 340	3 380	2 500	8 220	1
			Päivämatka (ml. päivärasteily)	260	420	300	980	10
			1-3 yötä	990	1 520	1 110	3 610	0
			Vähintään 4 yötä	1 090	1 450	1 090	3 620	-1
		Yöpyminen kohdemaassa	Yhteensä	1 690	2 630	1 780	6 100	-1
			1-3 yötä	600	1 190	700	2 490	-1
Vähintään 4 yötä			1 090	1 450	1 080	3 620	-1	
Risteily		Yhteensä	390	330	410	1 140	4	
Päivämatka (ml. päivärasteily)		Yhteensä	260	420	300	980	10	
Työ	Kotimaa	Yhteensä	Yhteensä	1 240	980	1 630	3 860	12
			1-3 yötä	1 170	780	1 500	3 440	10
			Vähintään 4 yötä	..	200	140	420	42
	Ulkomaa	Yhteensä	Yhteensä	670	520	870	2 060	9
			Päivämatka (ml. päivärasteily)	..	..	..	180	-23
			1-3 yötä	430	300	540	1 270	16
			Vähintään 4 yötä	180	170	270	620	10
		Yöpyminen kohdemaassa	Yhteensä	570	450	760	1 780	12
			1-3 yötä	390	290	490	1 170	13
			Vähintään 4 yötä	180	170	270	620	10
		Risteily	Yhteensä	..	..	..	100	66
		Päivämatka (ml. päivärasteily)	Yhteensä	..	..	..	180	-23

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Maksullisen majoituksen matkat sisältävät ainakin yhden yöpymisen hotellissa, lomakylässä, leirintäalueella, vuokramökissä tai muussa maksullisessa majoituksessa.

Liitetaulukko 2. Vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin sukupuolen, iän ja asuinalueen mukaan vuonna 2016

Taustatiedot	Kotimaa			Ulkomaa			
	Yhteensä	Maksullinen majoitus ¹⁾	Ilmaismajoitus	Yhteensä	Yöpyminen kohdemaassa	Risteily	Päivämatka (ml. päivärasteily)
	1 000 matkaa			1 000 matkaa			
Matkoja yhteensä	25 930	6 420	19 510	8 220	6 100	1 140	980
Sukupuoli							
Mies	12 750	3 310	9 440	3 930	2 960	500	470
Nainen	13 180	3 110	10 070	4 290	3 150	640	500
Ikä							
15 - 24	4 640	790	3 850	1 030	740	170	120
25 - 34	5 150	950	4 190	1 290	1 050	150	100
35 - 44	4 190	1 290	2 890	1 370	1 060	190	120
45 - 54	3 930	1 290	2 640	1 480	1 120	160	190
55 - 64	3 880	1 140	2 740	1 540	1 130	200	200
65 - 74	3 220	730	2 490	1 180	790	190	210
75 - 84	940	220	710	330	200	..	..
Asuinalue							
Pääkaupunkiseutu	5 470	980	4 500	2 540	1 970	290	280
Muu Etelä-Suomi	5 150	1 360	3 780	1 950	1 320	360	270
Länsi-Suomi	8 850	2 290	6 560	2 570	1 930	420	230
Itä-Suomi	2 940	890	2 050	520	410	..	..
Pohjois-Suomi	3 520	890	2 630	630	470	..	140

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Maksullisen majoituksen matkat sisältävät ainakin yhden yöpymisen hotellissa, lomakylässä, leirintäalueella, vuokramökissä tai muussa maksullisessa majoituksessa.

Liitetaulukko 3. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat päättymiskuukauden mukaan vuonna 2016

Matkan päättymiskuukausi	Yhteensä	Matkat, joilla yövyttiin kohdemaassa	Risteilyt ja päivämatkat
	1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	8 220	6 100	2 120
Tammikuu	440	330	120
Helmikuu	510	340	170
Maaliskuu	670	470	200
Huhtikuu	720	550	170
Toukokuu	830	630	190
Kesäkuu	780	630	150
Heinäkuu	1 000	780	220
Elokuu	770	580	190
Syyskuu	570	430	140
Lokakuu	680	500	180
Marraskuu	610	400	210
Joulukuu	640	440	190

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 4.1 Ulkomaan vapaa-ajanmatkojen (yöpyminen kohdemaassa) suosituimmat kohdemaat vuonna 2016

Matkan kohde		Yhteensä	Kesto keskimäärin
		1 000 matkaa	Yötä
Matkoja yhteensä		6 100	6,6
Pohjoismaat	Yhteensä	970	3,8
	Norja	150	4,8
	Ruotsi	710	3,4
	Tanska	100	4,6
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	1 850	2,7
	Venäjä	270	2,7
	Viro	1 480	2,6
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	1 180	5,9
	Britannia	210	5,6
	Puola	110	3,9
	Ranska	100	8,6
	Saksa	270	5,3
	Tšekki	100	4,3
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	1 520	9,7
	Espanja (ilman Kanariansaaria)	420	11,4
	Espanjan Kanariansaaret	320	9,8
	Italia	260	6,1
	Kreikka	180	10,9
	Turkki	100	10,1
Amerikka	Yhteensä	210	14,7
	Yhdysvallat (USA)	140	14,8
Afrikka	Yhteensä	..	..
Aasia ja Oseania	Yhteensä	310	18,3
	Thaimaa	130	19,3
Matkalla yöpymisiä vain yhdessä maassa		5 640	6,6
Matkalla yöpymisiä vähintään 2 maassa (pl. Suomi)		470	14,9

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.
Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 4.2. Lentäen tehdyt matkat kohdemaittain eri tilastojen mukaan vuonna 2016

Matkan kohde		Tilastokeskus; Lentäen tehdyt yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat ¹⁾		SMAL; Lentäen tehdyt valmismatkat ²⁾		Finavia; Tilausliikenteen lähteneet matkustajat	
		Yhteensä	Lentäen tehdyt pakettimatkat	Matkaa	Vuosimuutos 2015/2016, %	Matkustajaa	Vuosimuutos 2015/2016, %
Matkoja yhteensä		3 580 000	1 040 000	727 462	-3,6	541 300	-9,8
Pohjoismaat	Yhteensä	290 000	..	..	..	3 376	-60,1
	Islanti	..	..	2 196	9,3	18	125,0
	Norja	..	..	..	..	490	-62,3
	Ruotsi	160 000	..	823	0,0	2 476	-16,7
	Tanska	..	..	3 209	-31,4	392	-90,6
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	..	..	..	..	6 416	-15,8
	Venäjä	..	..	..	..	4 698	-31,9
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	1 140 000	190 000	..	..	129 056	10,9
	Alankomaat	..	..	782	-12,4	10 245	51,0
	Britannia	210 000	..	4 067	-15,2	71 468	11,2
	Bulgaria	..	..	11 332	-0,8	9 884	-10,5
	Irlanti	..	..	1 443	6,9	4 035	39,8
	Itävalta	..	..	11 919	2,0	4 962	14,0
	Puola	100 000	..	2 147	-4,2	848	-23,6
	Ranska	100 000	..	4 021	-23,0	15 375	18,4
	Saksa	250 000	..	4 320	-18,5	2 571	-24,6
	Sveitsi	..	..	..	..	5 784	8,1
	Tšekki	100 000	..	4 297	7,6	488	-58,8
	Ukraina	..	..	..	..	1 637	-4,2
	Unkari	..	..	3 279	-11,5	82	-11,8
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	1 510 000	700 000	..	..	350 756	-11,3
	Espanja yhteensä	750 000	320 000	235 650	4,3	157 741	7,5
	Espanja (ilman Kanariansaaria)	420 000	80 000	33 928	4,3	..	..
	Espanjan Kanariansaaret	320 000	240 000	201 722	4,3	..	..
	Israel	..	..	4 174	18,6	5 470	25,2
	Italia	260 000	..	25 931	13,3	12 448	-5,4
	Kreikka	180 000	140 000	172 429	10,3	93 072	7,5
	Kroatia	..	..	20 981	64,1	9 339	114,3
	Kypros	..	..	14 314	-6,9	11 850	-0,7
	Malta	..	..	5 614	48,9	..	..
	Portugali	..	..	19 100	-0,6	10 687	-18,2
	Turkki	100 000	..	59 895	-43,3	49 697	-56,6
	Amerikka	Yhteensä	210 000	..	..	..	14 219
Dominikaaninen tasavalta		..	..	4 258	15,2	4 300	18,0
Jamaika		..	..	1 506	-25,7	1 454	-15,9
Kuuba		..	..	4 548	5,6	4 124	8,4
Meksiko		..	..	5 409	-5,1	4 317	-6,6
Yhdysvallat (USA)		140 000	..	2 733	-22,9	..	..

Matkan kohde		Tilastokeskus; Lentäen tehdyt yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat ¹⁾		SMAL; Lentäen tehdyt valmismatkat ²⁾		Finavia; Tilausliikenteen lähteneet matkustajat	
		Yhteensä	Lentäen tehdyt pakettimatkat	Matkaa	Vuosimuutos 2015/2016, %	Matkustajaa	Vuosimuutos 2015/2016, %
Afrikka	Yhteensä	..	..	..	..	9 329	-49,2
	Egypti	..	..	588	-93,5	539	-93,2
	Gambia	..	..	3 056	185,9	2 805	167,1
	Kap Verde	..	..	4 642	0,6	4 427	-4,3
	Mauritius	..	..	2 404	0,0	1 191	107,9
Aasia ja Oseania	Yhteensä	310 000	..	..	..	28 148	-29,0
	Arabiemiirikunnat	..	..	13 028	8,7	2 676	-50,6
	Intia	..	..	2 684	7,7	2 122	2,0
	Kiina	..	..	1 157	-10,3	..	..
	Malediivit	..	..	524	-18,8	..	..
	Thaimaa	130 000	..	45 527	-10,1	19 068	-28,9
	Vietnam	..	..	2 809	-13,9	..	..
Lentopohjaiset risteilyt		..	..	10 820	-7,5	..	..

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.
Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää lentopohjaiset risteilyt

2) Suomen matkatoimistoalan liitto (SMAL) - The Association of Finnish Travel Agents (AFTA)

Liitetaulukko 5. Ulkomaanmatkat syyn ja kohteen mukaan vuonna 2016 ja niiden muutos

Kohde	Vapaa-ajanmatkat					Työmatkat		
	Sukulaisten ja ystävien tapaaminen	Loma	Muu henkilökohtainen syy	Vapaa-ajanmatkat yhteensä	Vuosimuutos (2015/2016)	Työmatkat yhteensä	Vuosimuutos (2015/2016)	
	1 000 matkaa				%	1 000 matkaa	%	
Matkoja yhteensä¹⁾	1 060	6 590	580	8 220	1	2 060	9	
Pohjoismaat	Yhteensä	370	1 440	170	1 980	10	610	15
	Norja	..	110	..	160	-24	100	85
	Ruotsi	300	1 240	160	1 690	14	440	12
	Tanska	..	..	..	100	15	..	..
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	260	2 430	260	2 950	1	530	39
	Venäjä	110	260	100	460	27	150	103
	Viro	150	2 080	150	2 390	-4	360	37
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	210	910	..	1 190	-5	580	-6
	Britannia	..	130	..	210	4	..	..
	Puola	..	100	..	110	28	..	..
	Ranska	..	..	..	100	-44	..	..
	Saksa	..	200	..	280	-15	210	-11
	Tšekki	..	100	..	100	14	..	..
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	..	1 390	..	1 520	-4	160	11
	Espanja (ilman Kanariansaaria)	..	370	..	420	12	..	..
	Espanjan Kanariansaaret	..	320	..	320	18	..	..
	Italia	..	230	..	260	13	..	..
	Kreikka	..	170	..	180	-22	..	..
	Turkki	..	100	..	100	-55	..	..
Amerikka	Yhteensä	..	140	..	210	17	..	..
	Yhdysvallat (USA)	..	100	..	140	22	..	..
Afrikka	Yhteensä	..	..	..	..	..	..	..
Aasia ja Oseania	Yhteensä	..	230	..	310	-20	..	..
	Thaimaa	..	120	..	130	5	..	..

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 6. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat lähialueille vuonna 2016 ja niiden muutos

Kohde	Matkat, joilla yövyttiin kohdemaassa	Risteilyt, yöpymisiä vain laivalla	Päivämatkat (ml. päiväristeilyt)	Yhteensä	Vuosimuutos (2015/2016)
	1 000 matkaa				%
Viro	1 480	390	520	2 390	-4
Ruotsi	710	740	250	1 690	14
Venäjä	270	..	190	460	27
Saksa	270	..	..	280	-15
Norja	150	..	..	160	-24
Tanska	100	..	..	100	15

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.
Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 7. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) majoitusmuodon, kulkuvälineen ja matkan järjestämisen mukaan vuonna 2016

Matkan majoitus, kulkuväline ja varaaminen	Matkan kesto			Osuus
	1-3 yötä	Vähintään 4 yötä	Yhteensä	
	1 000 matkaa			%
Matkoja yhteensä	2 490	3 620	6 100	100
Majoitusmuoto				
Maksullinen majoitus	2 030	2 900	4 930	81
Ilmaismajoitus ¹⁾	460	710	1 170	19
Majoituksen varaus				
Matkatoimiston kautta	1 000	1 620	2 620	43
Suoraan majoitusliikkeestä	880	1 080	1 960	32
Ei etukäteisvarauksia	570	880	1 450	24
Tuntematon	..	..	..	..
Kulkuväline				
Lentokone	660	2 920	3 580	59
Laiva tai lautta	1 470	440	1 910	31
Auto	270	210	470	8
Muu kulkuväline	..	..	140	2
Kulkuvälineen varaus				
Suoraan liikenteenharjoittajalta	1 250	1 760	3 010	49
Matkatoimiston kautta	870	1 560	2 420	40
Ei etukäteisvarauksia	310	240	550	9
Tuntematon	..	..	120	2
Pakettimatka (sis. matkan ja majoituksen)				
Ei pakettimatka	1 820	2 540	4 360	71
Pakettimatka	670	1 070	1 740	29

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.
Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Ilmaismajoituksissa mukana myös matkat, joilla yövyttiin loma-osakkeessa (timeshare).

Liitetaulukko 8. Kotimaan vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin päättymiskuukauden mukaan vuonna 2016

Matkan päättymiskuukausi	Yhteensä			Maksullinen majoitus ¹⁾			Ilmaismajoitus		
	Yhteensä	1-3 yötä	Vähintään 4 yötä	Yhteensä	1-3 yötä	Vähintään 4 yötä	Yhteensä	1-3 yötä	Vähintään 4 yötä
	1 000 matkaa								
Matkoja yhteensä	25 930	20 640	5 290	6 420	5 090	1 330	19 510	15 550	3 960
Tammikuu	1 580	1 350	230	360	300	..	1 220	1 050	170
Helmikuu	1 790	1 440	350	480	380	100	1 320	1 060	260
Maaliskuu	1 870	1 370	500	550	370	180	1 320	1 010	310
Huhtikuu	1 610	1 360	250	380	300	..	1 220	1 060	160
Toukokuu	1 930	1 700	230	460	440	..	1 470	1 260	210
Kesäkuu	2 720	2 070	640	580	440	140	2 130	1 630	510
Heinäkuu	3 750	2 680	1 070	1 150	870	290	2 600	1 820	780
Elokuu	2 900	2 210	690	700	520	180	2 200	1 690	510
Syyskuu	2 210	1 890	320	510	410	100	1 700	1 480	220
Lokakuu	1 880	1 610	270	390	340	..	1 490	1 270	220
Marraskuu	1 590	1 400	190	390	350	..	1 200	1 050	150
Joulukuu	2 100	1 540	550	460	380	..	1 640	1 160	470

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Maksullisen majoituksen matkat sisältävät ainakin yhden yöpymisen hotellissa, lomakylässä, leirintäalueella, vuokramökissä tai muussa maksullisessa majoituksessa.

Liitetaulukko 9. Kotimaan vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin kohdemaakunnan mukaan vuonna 2016

Kohdemaakunta	Yhteensä			Maksullinen majoitus ¹⁾			Ilmaismajoitus		
	Yhteensä	1-3 yötä	Vähintään 4 yötä	Yhteensä	1-3 yötä	Vähintään 4 yötä	Yhteensä	1-3 yötä	Vähintään 4 yötä
	1 000 matkaa								
Matkoja yhteensä	25 930	20 640	5 290	6 420	5 090	1 330	19 510	15 550	3 960
Uusimaa	4 200	3 720	480	1 160	1 060	..	3 050	2 660	390
Varsinais-Suomi	2 000	1 690	310	480	420	..	1 520	1 260	260
Satakunta	840	710	140	140	130	..	710	580	130
Kanta-Häme	720	650	..	160	150	..	560	500	..
Pirkanmaa	2 660	2 360	300	730	680	..	1 940	1 690	250
Päijät-Häme	1 120	960	170	180	150	..	940	810	140
Kymenlaakso	780	650	130	110	..	..	670	570	100
Etelä-Karjala	810	650	160	200	180	..	610	480	140
Etelä-Savo	1 440	1 070	380	230	170	..	1 210	900	310
Pohjois-Savo	1 540	1 250	290	380	320	..	1 150	920	230
Pohjois-Karjala	890	650	240	180	140	..	720	520	200
Keski-Suomi	1 920	1 580	340	460	420	..	1 460	1 160	300
Etelä-Pohjanmaa	1 120	960	150	230	220	..	890	740	140
Pohjanmaa	490	410	..	100	100	..	380	310	..
Keski-Pohjanmaa	250	200	..	..	..	..	210	160	..
Pohjois-Pohjanmaa	2 570	1 880	680	730	490	250	1 830	1 400	440
Kainuu	670	390	280	230	130	100	440	260	180
Lappi	1 760	800	960	600	200	400	1 150	600	560
Ahvenanmaa	140	..	..	..	..	..	..	..	..

Merkkien selitykset: [..] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Maksullisen majoituksen matkat sisältävät ainakin yhden yöpymisen hotellissa, lomakylässä, leirintäalueella, vuokramökissä tai muussa maksullisessa majoituksessa.

Liitetaulukko 10. Kotimaan vapaa-ajanmatkat suosituimmat kohdekunnat matkatyypeittäin vuonna 2016

Kohdekuunta	Majoitusmuoto		Yhteensä
	Maksullinen majoitus ¹⁾	Ilmaismajoitus	
	1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	6 420	19 510	25 930
Helsinki	850	1 370	2 230
Tampere	570	910	1 480
Turku	290	670	960
Jyväskylä	260	610	880
Kuopio	310	540	850
Oulu	250	590	840
Kuusamo	300	260	560
Lahti	..	350	430
Hämeenlinna	120	310	420
Kouvola	..	340	400
Mikkeli	..	330	390
Lappeenranta	110	280	390
Seinäjoki	..	300	380
Joensuu	..	290	350
Espoo	..	290	340
Pori	..	240	320
Savonlinna	100	220	310
Rovaniemi	..	220	290
Vaasa	..	160	250
Kittilä	120	100	230
Kolari	..	130	220
Inari	100	120	220
Vantaa	..	180	220
Heinola	..	160	220
Sotkamo	120	..	200
Pudasjärvi	..	160	190
Lohja	..	160	190
Jämsä	..	120	180
Parainen	..	160	180
Rauma	..	150	180
Salo	..	150	180
Kotka	..	140	180
Kajaani	..	140	170
Naantali	..	..	160
Raasepori	..	120	160
Porvoo	..	130	160
Kokkola	..	130	150
Kalajoki	..	..	150
Alavus	..	..	140

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.
Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Maksullisen majoituksen matkat sisältävät ainakin yhden yöpymisen hotellissa, lomakylässä, leirintäalueella, vuokramökissä tai muussa maksullisessa majoituksessa.

Liitetaulukko 11. Kotimaan vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin kulkuvälineen mukaan vuonna 2016

Pääasiallinen kulkuväline	Yhteensä		Maksullinen majoitus ¹⁾		Ilmaismajoitus	
	1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %
Matkoja yhteensä	25 930	100	6 420	100	19 510	100
Auto	20 510	79	5 110	80	15 400	79
Juna	2 530	10	570	9	1 960	10
Bussi	2 080	8	420	7	1 660	9
Lentokone	360	1	140	2	210	1
Laiva tai oma vene	280	1	100	2	180	1
Muu	160	1	..	..	..	..

1) Maksullisen majoituksen matkat sisältävät ainakin yhden yöpymisen hotellissa, lomakylässä, leirintäalueella, vuokramökissä tai muussa maksullisessa majoituksessa.

Liitetaulukko 12. Kotimaan maksullisen majoituksen vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain 2012-2016

Kohdemaakunta ¹⁾	2012	2013	2014	2015	2016
	1 000 matkaa				
Matkoja yhteensä	6 380	6 550	5 890	6 370	6 420
Uusimaa	1 190	1 150	1 120	1 200	1 160
Varsinais-Suomi	550	510	500	590	480
Satakunta	160	160	180	110	140
Kanta-Häme	150	150	100	130	160
Pirkanmaa	790	740	590	700	730
Päijät-Häme	140	190	220	190	180
Kymenlaakso	110	130	..	..	110
Etelä-Karjala	190	170	130	190	200
Etelä-Savo	270	280	230	230	230
Pohjois-Savo	430	370	360	430	380
Pohjois-Karjala	180	220	190	210	180
Keski-Suomi	390	420	400	430	460
Etelä-Pohjanmaa	210	270	150	20	230
Pohjanmaa	120	130	100	120	100
Keski-Pohjanmaa	..	..	..	..	..
Pohjois-Pohjanmaa	560	580	550	610	730
Kainuu	230	280	210	240	230
Lappi	610	730	700	600	600
Ahvenanmaa	..	..	..	..	..

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Maakuntajako noudattaa kunakin tilastovuonna voimassa ollutta jakoa.

Liitetaulukko 13. Yöpymiset vapaa-ajanmatkoilla majoitusmuodoittain vuonna 2016 ja niiden muutos

Majoitusmuodot	Yhteensä	Kotimaa		Ulkomaa	
	1 000 yötä	1 000 yötä	Muutos (2015/2016), %	1 000 yötä	Muutos (2015/2016), %
Yöpymiset yhteensä	114 990	73 360	1	41 630	0
Hotelliyöpymiset	31 690	8 450	-2	23 240	3
Vuokramökki tai vuokrattu loma-asunto, yöpymiset	8 970	5 270	1	3 700	-13
Lomakyläyöpymiset	280	210	-20	..	..
Leirintäalueyöpymiset	1 920	1 380	48	540	43
Muu maksullinen majoitus, yöpymiset	340	210	7	130	-71
Laivayöpymiset	2 180	..	..	2 120	6
Kulkuvälineessä yöpymiset	1 840	1 560	0	280	-27
Oma mökki tai loma-asunto, yöpymiset	15 970	14 060	0	1 910	17
Lomaosakeyöpymiset	900	710	75	180	-35
Sukulaisten ja tuttavien luona yöpymiset	48 090	39 410	-1	8 680	-6
Muu maksuton majoitus, yöpymiset	2 810	2 040	26	770	49

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.
Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 14. Työ- ja kokousmatkat kotimaassa ja ulkomaille päättymiskuukauden mukaan vuonna 2016

Matkan päättymiskuukausi	Yhteensä 1 000 matkaa	Matkan kohde	
		Kotimaa	Ulkomaa ¹⁾
Matkoja yhteensä	5 920	3 860	2 060
Tammikuu	320	240	..
Helmikuu	550	360	190
Maaliskuu	540	340	200
Huhtikuu	500	310	200
Toukokuu	630	420	220
Kesäkuu	410	240	170
Heinäkuu	130	110	..
Elokuu	340	220	120
Syyskuu	660	430	230
Lokakuu	590	360	240
Marraskuu	800	580	220
Joulukuu	450	270	180

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.
Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Ulkomaan työmatkoihin on yöpymisen kohdemaassa sisältävien työmatkojen lisäksi laskettu työhön liittyvät risteilyt ja päivämatkat.

Liitetaulukko 15. Ulkomaan työ- ja kokousmatkat kohdemaan mukaan vuonna 2016

Kohdema		Yhteensä	Matkat, joilla yövyttiin kohdemaassa	Risteilyt ja päivämatkat
		1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä		2 060	1 780	280
Pohjoismaat	Yhteensä	610	490	120
	Norja	100	..	..
	Ruotsi	440	340	100
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	530	390	150
	Venäjä	150	120	..
	Viro	360	250	110
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	580	570	..
	Saksa	210	200	..
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	160	160	..
Amerikka	Yhteensä	..	..	..
Afrikka	Yhteensä	..	..	..
Aasia ja Oseania	Yhteensä	..	..	..

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.
Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 16. Kulkuneuvon varaukset internetissä vuonna 2016

Matkatyyppi			Kulkuneuvon varaustapa			Kulkuväline varattu
			Internetin kautta	Muuta kautta	Tuntematon	Matkat yhteensä
			Osuus matkatyyppistä, % ¹⁾			1 000 matkaa
Matkoja yhteensä			84	10	6	14 710
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä	88	9	2	4 140
		Lentokone tai helikopteri	97	2	1	350
		Laiva, lautta	65	15	6	140
		Juna	90	9	2	2 120
		Tilaus- tai vuorobussi	87	10	3	1 490
	Ulkomaa	Yhteensä	84	11	5	7 310
		Lentokone tai helikopteri	93	5	2	3 560
		Laiva, lautta	76	16	8	3 630
		Juna	82	18	..	..
		Tilaus- tai vuorobussi	33	55	12	..
Työ	Kotimaa	Yhteensä	85	7	8	1 340
		Lentokone tai helikopteri	87	3	9	370
		Juna	90	5	5	800
		Tilaus- tai vuorobussi	60	21	18	150
	Ulkomaa	Yhteensä	72	12	16	1 920
		Lentokone tai helikopteri	76	10	15	1 460
		Laiva, lautta	57	20	23	400

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Matkoissa mukana kulkuvälineen varauksen sisältäneet kotimaan maksullisen ja ilmaisen majoituksen matkat, sekä ulkomaan päivämatkat, risteilyt ja yöpymisen kohdemaassa sisältäneet matkat

Liitetaulukko 17. Maksullisen majoituksen varaaminen internetissä vuonna 2016

Matkatyyppi		Majoituksen varaustapa			Majoitus varattu
		Internetin kautta	Muuta kautta	Tuntematon	Matkat yhteensä
		Osuus matkatyyppistä, % ¹⁾			1 000 matkaa
Matkoja yhteensä		73	19	8	16 290
Vapaa-aika	Kotimaanmatkat maksullisessa majoituksessa	68	26	5	5 880
	Ulkomaan risteilyt, yöpymiset laivalla	75	15	10	1 120
	Ulkomaanmatkat, yöpymisiä kohdemaassa	85	12	3	4 650
Työ	Kotimaanmatkat	67	21	12	2 990
	Ulkomaanmatkat	66	15	19	1 650

1) Maksullisen majoituksen matkat ja risteilyt joihin oli tehty etukäteisvaraus.

Liitetaulukko 18. Yöpymisen sisältäneitä matkoja tehneet 15–84-vuotiaat matkaryhmittäin vuonna 2016

Taustatiedot	Matkustaneita						15–84-vuotias VÄESTÖ 31.12.2016 (ennakko)
	Kotimaan vapaa-ajanmatkoja maksullisessa majoituksessa		Ulkomaan vapaa-ajanmatkoja, yöpyminen kohdemaassa		Työmatkoja kotimaassa tai ulkomaille, yöpyminen kohdemaassa		
	1 000 henkilöä	% väestöstä	1 000 henkilöä	% väestöstä	1 000 henkilöä	% väestöstä	
HENKILÖITÄ yhteensä	2 290	51	2 310	52	1 080	24	4 465
Sukupuoli							
Mies	1 130	51	1 120	51	660	30	2 212
Nainen	1 150	51	1 190	53	420	18	2 254
Ikä							
15 - 24	310	48	300	48	..	..	634
25 - 34	400	57	430	61	220	32	703
35 - 44	440	65	380	56	300	45	671
45 - 54	420	58	430	60	260	37	714
55 - 64	340	46	370	50	140	19	737
65 - 74	310	48	330	51	..	..	650
75 - 84	..	..	..	..	..	..	356
Koulutus							
Perusaste	410	39	420	40	100	9	1 036
Keskiaste	910	49	820	44	350	19	1 837
Korkea-aste	970	61	1 070	67	640	40	1 593
Asuinalue							
Pääkaupunkiseutu	430	46	630	67	270	28	934
Muu Etelä-Suomi	490	51	480	50	230	24	960
Länsi-Suomi	830	53	820	52	380	24	1 581
Itä-Suomi	260	55	170	37	..	..	463
Pohjois-Suomi	290	54	210	39	130	25	529
Kotitaloustyyppi							
Yksinasuvat	410	39	450	44	170	16	1 035
Lapsiperheet (alle 15-vuotiaita lapsia)	720	64	590	53	410	37	1 122
Muut kotitaloudet	1 160	50	1 260	55	500	22	2 309

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.
Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Laatuseloste: Suomalaisten matkailu 2016

Tilastotietojen relevanssi

Suomalaisten matkailu -tutkimus sisältää tietoa suomalaisten tekemistä matkoista ja vuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määrästä. Tutkimuksen kohteena ovat yöpymisen sisältäneet matkat kotimaassa ja ulkomaille sekä päivämatkat ulkomaille.

Tutkimuksen tietoja käytetään suomalaisten kotimaanmatkailun ja ulkomaille suuntautuvan matkailun seuraamisessa. Tiedot on tarkoitettu erityisesti valtionhallinnon, matkailualan yritysten ja järjestöjen sekä tutkijoiden käyttöön. Valtionhallinnon osalta tietoja käytetään lähinnä maksutaselaskelmissa. Tutkimuksen tietoja raportoidaan myös Eurostatille eli Euroopan yhteisön tilastovirastolle matkailutilastoasetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaan.

Tilastokeskus kerää tilaston tiedot otospohjaisella puhelinhaastattelututkimuksella. Otoshenkilöt edustavat Suomessa vakituisesti asuvaa 15–84-vuotiasta väestöä.

Tiedot kerätään vapaaehtoisuuteen perustuen. Yksilökohtaiset tutkimustiedot ovat tilastolain (280/2004, 12§) mukaan luottamuksellisia.

Matkailun määritelmään liittyy olennaisesti tavanomaisen elinpiirin käsite. Maailman matkailujärjestön (World Tourism Organisation, UNWTO) mukaan matkailu on toimintaa, jossa ihmiset matkustavat tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan ja oleskelevat siellä korkeintaan yhden vuoden.

Matkakohteiden luokituksessa käytetään Tilastokeskuksen kunta- ja valtioluokitusta tilastovuodelta.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Suomalaisten matkailu -tutkimus koostuu kahdesta osasta. Kuukausitutkimuksessa kerätään tietoa suomalaisten tekemistä matkoista, niiden lukumääristä ja ominaisuuksista. Kerran vuodessa tehdään ns. vuositutkimus, jonka avulla selvitetään tutkimusvuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määrää.

Tutkimus on otospohjainen puhelinhaastattelututkimus, jossa käytetään tietokoneavusteista haastattelulomaketta. Matkatutkimuksen haastattelut tehdään keskitetysti Tilastokeskuksen puhelinhaastattelu- eli CATI-keskuksesta. Tiedot kerätään tutkimusvuoden helmikuun ja tutkimusvuotta seuraavan vuoden tammikuun välisenä aikana. Haastattelut käydään heti kuukauden päätyttyä 2–3 viikon aikana.

Matkustaneita henkilöitä selvittävän vuositutkimuksen tiedot kerätään tutkimusvuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Aiemmin Tilastokeskuksen kenttähaastattelijat tekivät vuositutkimuksen haastattelut puhelimitse eri puolilla Suomea. Tilastovuodesta 2012 lähtien tutkimuksen vuosiosa liitettiin osaksi CATI-keskuksessa käytävää kuukausihaastattelua.

Kummassakin osatutkimuksessa perusjoukkona on väestötietojärjestelmän 15–84-vuotias Suomessa vakituisesti asuva väestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät kuitenkin pysyvästi laitoksessa olevat henkilöt. Otokset poimitaan systemaattisella otannalla, ja ne edustavat perusjoukkoa kattavasti iän, sukupuolen, asuinalueen ja äidinkielen suhteen.

Matkatutkimuksen otoskoko on vuodesta 2012 lähtien yhteensä noin 28 200 henkilöä vuodessa. Tilastovuotta koskevat tiedot saadaan 12 erillisellä otoksella. Kuukausittainen otoskoko on vuodesta 2012 lähtien 2 350 henkilöä, kun se sitä ennen oli 2 200 henkilöä. Samaa otosta käytetään myös kuukausittaisen kuluttajabarometrin tiedonkeruussa. Haastatteluissa kohdehenkilöiltä kysytään tietoja haastattelukuukautta edeltävän kuukauden aikana päättyneistä matkoista.

Tammikuun haastattelujen yhteydessä kysytään lisäksi edeltävän vuoden matkailusta. Vuositutkimuksessa vastaukset esitettyihin kysymyksiin ovat kyllä/ei-muotoa. Haastatteluissa käydään läpi erilaisia matkaryhmiä, ja kohdehenkilöiltä kysytään, oliko hän tehnyt tämän matkaryhmän matkoja viitevuoden aikana.

Vastaustiedot korotetaan painokertoimilla perusjoukon tasolle. Vuodesta 2012 lähtien kunkin kuukauden painokerroin korotetaan kuukauden väestömäärälle (väestörakenteen ennakkotiedot). Ositteena ovat

vastaajan ikäluokka, sukupuoli ja asuinalue (suuralue). Ennen vuotta 2012 ositteena käytettiin vain sukupuolta.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Matkatutkimuksen tietosisältöä laajennettiin erityisesti vuosina 1995–1997 vastaamaan EY:n matkailutilastodirektiivin (95/57/EY) vaatimuksia. Vuonna 1996 tutkimuksen piiriin sisällytettiin yöpymisen sisältävien matkojen lisäksi ulkomaille tehdyt päivämatkat, joten nykyisessä laajuudessaan tutkimus antaa varsin kattavan kuvan suomalaisten matkailusta. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät enää ainoastaan kotimaan päivämatkat.

Vuoden 2012 lomakeuudistuksen jälkeen vastaaja ei enää itse päättää matkan tyyppiä, vaan se päätellään annetuista vastauksista. Matkoilta kysytään kaikki käytetyt yöpymismuodot, joten maksullisen majoituksen matkat saadaan lajiteltua automaattisesti oikein. Tämä vähentää virheitä ja mahdollistaa tarkemman tilastoinnin.

Matkatutkimuksen vastauskato vuositasolla on keskimäärin 48 prosenttia. Kato on yksi merkittävämpiä virhelähteitä, sillä katon suuruus vaikuttaa välittömästi painokertoimien suuruuteen. Mitä suurempi kato on, sitä suuremmiksi painokertoimet muodostuvat.

Otannasta aiheutuvaa satunnaisvaihtelua kuvataan matkojen ja matkoja tehneiden henkilöiden vuosiestimaateille laskettujen 95 prosentin luottamusvälien avulla.

Taulukko 1. Matkamäärien luottamusvälit matkatyypeittäin vuonna 2016

Matkatyyppi	N	Summa	Keski-hajonta	95% luottamusväli	
				alaraja	yläraja
1 000 matkaa					
Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa	1 728	6 420	140	6 140	6 700
Kotimaan vapaa-ajanmatkat ilmaismajoituksessa	5 085	19 510	200	19 130	19 890
Työ- ja kokousmatkat kotimaassa	999	3 860	120	3 640	4 090
Ulkomaan vapaa-ajan päivämatkat (ml. päiväristeilyt)	274	980	60	860	1 090
Ulkomaan vapaa-ajanristeilyt	309	1 140	60	1 010	1 260
Ulkomaan vapaa-ajanmatkat, yöpyminen kohdemaassa	1 625	6 100	140	5 820	6 380
Ulkomaan työ- ja kokousmatkat	535	21 060	90	1 890	2 230

Taulukko 2. Henkilömäärien luottamusvälit matkailuaktiivisuuden mukaan vuonna 2016

Matkailuaktiivisuus	N	Summa	Keski-hajonta	95% luottamusväli	
				alaraja	yläraja
1 000 henkilöä					
Ei tehnyt yöpymisen sisältäneitä vapaa-ajanmatkoja	115	380	33	310	440
Teki yöpymisen sisältäneitä vapaa-ajanmatkoja	1 095	4 080	33	4 010	4 150
Teki kotimaan vapaa-ajanmatkoja maksullisessa majoituksessa	607	2 290	63	2 160	2 410
Teki ulkomaan vapaa-ajan päivämatkoja (ml. päiväristeilyt)	276	1 040	55	940	1 150
Teki ulkomaan vapaa-ajanristeilyjä	293	1 110	56	1 000	1 220
Teki ulkomaan vapaa-ajanmatkoja maksullisessa majoituksessa kohdemaassa yöpyen	615	2 310	63	2 180	2 430
Teki koti- tai ulkomaan työ- ja kokousmatkoja	277	1 080	54	970	1 190

Tulokset esitetään kymmentuhannen tarkkuudella. Ennen vuotta 2012 alle 10 000 olevia lukumääriä ei julkistettu, vaan ne merkittiin epävarmaksi tiedoksi. Vuodesta 2012 vuoteen 2015 alle 50 000 on merkitty epävarmaksi tiedoksi. Vuodesta 2016 lähtien alle 100 000 on merkitty epävarmaksi tiedoksi.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tietoja matkojen määristä julkaistiin vuoteen 2011 asti kuukausittain 4–5 viikon kuluttua tilastokuukauden päättymisestä. Vuodesta 2012 lähtien ennakkotietoja julkaistaan neljän kuukauden välein 4–7 viikon sisällä jakson päättymisestä.

Vuositiedot julkaistaan Suomalaisten matkailu -tutkimuksen kotisivuilla 3–4 kuukauden kuluttua vuoden päättymisestä.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot julkaistaan vain Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Suomalaisten matkailu -vuosijulkaisua tuotettiin painettuna tilastovuoteen 2008 asti.

Vuositietoja matkoista on saatavilla matkaryhmittäin ja kohdealueittain Internet-sivujen tietokantapalvelussa. Matkaryhmittäiset aikasarjat alkavat vuodesta 1991 ja kohdealueittaiset vuodesta 2000.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Säännöllisesti matkatutkimusta on tehty vuodesta 1991 alkaen. Vuosina 1991–1994 Tilastokeskus tuotti matkatutkimusta Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) toimeksiannosta. Nämä vuodet ovat keskenään vertailukelpoisia, sillä käytössä olivat yhdenmukaiset menetelmät. Vuonna 1995 tutkimus siirtyi kokonaan Tilastokeskukselle. Samana vuonna aloitetut sisältö- ja menetelmämuutokset ovat vaikuttaneet tietojen vertailukelpoisuuteen vuosien 1995–1999 välillä. Matkatutkimuksen tietosisältö sekä laskenta- ja tiedonkeruumenetelmät pysyivät ennallaan vuosina 2000–2009. Vuosina 2010 ja 2012 tapahtuneiden tiedonkeruun muutosten takia luvut eivät ole täysin vertailukelpoiset edellisiin vuosiin.

Vuoden 2000 alussa tutkimusta alettiin tehdä joka kuukausi yhdessä Kuluttajabarometrin kanssa keskitetysti. Tätä ennen tutkimuksen tiedot kerättiin Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen tiedonkeruun yhteydessä, neljännesvuosittain vuosina 1996–1999 ja sitä ennen kolmannesvuosittain.

Vuonna 2000 matkan enimmäispituus muuttui 90 päivästä 365 päivään Maailman matkailujärjestön (UNWTO) ohjeiden mukaisesti. Tietojen vertailtavuutta heikentää jonkin verran myös se, että alkaneiden matkojen sijaan tilastovuodesta 2000 alkaen kohdehenkilöiltä on kysytty tietoja tutkimusjaksolla päättyneistä matkoista.

Tiedonkeruuta muutettiin vuonna 2010 siten, että haastattelukuukauden tutkimusjaksoa on lyhennetty kahdesta kuukaudesta yhteen kuukauteen, eli tiedustelu koskee vain haastattelukuukautta välittömästi edeltäneen kuukauden aikana päättyneitä matkoja aiemman kahden edellisen kuukauden sijaan. Aikaisemmin lopulliset tiedot kunkin kuukauden matkojen määristä saatiin kahden eri otoksen keskiarvona, muutoksen jälkeen luvut perustuvat yhteen otokseen.

Vuodesta 2012 lähtien matkailutilastot laaditaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaan. Samalla kohdejoukko laajeni 15–74-vuotiaista 15–84-vuotiaisiin, otettiin käyttöön tarkemmat painokertoimet ja haastattelulomakkeelle tehtiin merkittäviä muutoksia. Uudistuksen takia tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa. *Ikäryhmän* laajentaminen kasvatti matkaryhmittäisiä summia 2–5 prosenttia. *Painokertoimen* tarkentaminen kasvatti matkaryhmittäisiä summia 2–3 prosenttia. Muuttuneiden kysymysten vaikutusta saatuihin tuloksiin on vaikea määritellä. Matkatyyppien päättely annetuista vastauksista (vastaajan oman luokittelun sijaan) on siirtänyt osan matkoista toiseen ryhmään. Tarkentuneella ohjeistuksella on pyritty vähentämään tavanomaiseen elinpiiriin kuuluvan liikkumisen määrää tilastossa.

Tiedot matkustaneista henkilöistä ovat vertailukelpoisia eri vuosien välillä. Vuositutkimusta matkustaneista henkilöistä tehtiin 1991–2011 työvoimatutkimuksen yhteydessä ja sen jälkeen matkatutkimuksen liitteenä.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Suomalaisten matkailu -tutkimus tilastoi matkailun kysyntää. Matkailun tarjontaa Suomessa kuvataan kuukausittain ja vuosittain julkaistavassa Tilastokeskuksen **Majoitustilastossa**. Se sisältää tietoja mm.

hotellien majoituskapasiteetista ja sen käytöstä sekä yöpymisistä majoitusliikkeissä matkailijan asuinmaan mukaan eriteltyinä.

Matkailun satelliittitilinpito (Tourism Satellite Account, TSA) on tilastojärjestelmä, jossa matkailun taloudellisia vaikutuksia kuvataan monipuolisesti ja kattavasti. Matkailun tilinpidon luvut julkaistaan **Visit Finlandin** tilastopalvelu Rudolfin nettisivuilla.

Suomen ja ulkomaiden välistä matkustajaliikennettä tilastoivat meriliikenteen osalta **Liikennevirasto** ja lentoliikenteen osalta **Finavia**. Näistä tilastoista ei kuitenkaan käy ilmi matkailijoiden kotimaa. **Suomen matkatoimistoalan liitto** (SMAL) julkaisee vuosittain nettisivuillaan tilaston “Lentäen tehdyt vapaa-ajan valmismatkat ja markkinaosuudet”, josta selviää matkatoimistojen kautta ostettujen matkojen määrä kohdemaittain.

Lisätietoja

Taru Tamminen 029 551 2243

Teemu Okkonen 029 551 2634

Vastaava tilastojohtaja:

Mari Ylä-Jarkko

liikenne.matkailu@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Suomalaisten matkailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-8837 (pdf)